SELPRENT — toelichting

Wat het programma doet

SELPRENT zoekt de personen bij wie in uw bestand **nergens een overlijden is ingevuld** en die geboren zijn vanaf een jaartal dat u zelf opgeeft. Dat zijn de kandidaten om aan een **gedachtenisprentje** of een rouwbericht te koppelen: het prentje bestaat, maar in de databank staat de persoon nog als niet overleden.

Alle drie de overlijdensvelden moeten leeg zijn — overlijdensdatum, begrafenisdatum én crematiedatum. Wie een begrafenis- of crematiedatum draagt ís overleden, ook als de overlijdensdatum ontbreekt; wie enkel op het eerste veld toetst, haalt die mensen ten onrechte binnen.

Bij de start kiest u tussen **twee ingangen**. De eerste vraagt één familienaam en is bedoeld voor het snelle opzoekwerk. De tweede is een **bewaarbaar formulier** waarin u tot vier schrijfwijzen van een naam en tot tien gemeenten kwijt kunt — voor wie telkens dezelfde familie of dezelfde streek doorzoekt.

Een voorwaarde of een programma?

PRO-GEN kent twee manieren om een selectie te bewaren.

De eerste is een **opgeslagen voorwaarde**: één regel die u zelf intikt bij *Opgeslagen voorwaarden*. Dat is eenvoudig, maar de ruimte is beperkt. Zo'n regel kan bij het uitvoeren maar **één waarde vragen** — het `#?`-teken — en die ene waarde wordt overal in de regel ingevuld. Twee dingen vragen, bijvoorbeeld een familienaam én een jaartal, gaat dus niet. Rekenen kan er evenmin in: zet u een plus- of minteken midden in een voorwaarde, dan leest PRO-GEN die term niet meer en laat hij hem **stilzwijgend door**, zonder foutmelding.

De tweede manier is een **VTX-programma**. Dat kan alles wat een voorwaarde niet kan: meerdere vragen stellen, een eigen invoerscherm tonen, rekenen, en tijdens het zoeken een teller laten meelopen. De prijs is dat het echt programmeerwerk is. U schrijft het in de VTX-taal, bewaart het als bestand in de map `OUTPUT` in de juiste tekenset, en voegt daarna met de hand een regel toe aan het catalogusbestand `PG-SEL-1.CAT` — dat laatste buiten PRO-GEN, in een teksteditor. Eén verkeerd teken levert zelden een duidelijke melding op; het programma doet dan gewoon iets anders dan u verwacht.

Voor deze selectie was dat verschil doorslaggevend. Als opgeslagen voorwaarde kan ze u alleen naar de familienaam vragen, waardoor het geboortejaar **vast** in de regel moet staan — vandaar dat de voorwaarde in het pakket *Geen overlijden, geboren vanaf 1845* heet. Als programma vraagt ze wél meerdere dingen, en kan ze het antwoord **bewaren** zodat u het niet elke keer opnieuw hoeft in te tikken.

Daarom hebben we ze in een **installatiepakket** gezet. Dat pakket legt het programma zelf in de map `OUTPUT` en zet de regel in de catalogus — u hoeft geen bestanden te verplaatsen en geen catalogus te bewerken.

In dat pakket zitten ze **allebei**, want ze dienen elk iets anders. De voorwaarde is er voor wie snel één naam wil natrekken zonder een programma te starten; het programma is er voor al de rest.

De keuze bij de start

Zodra u het programma start, verschijnt een klein keuzemenu met twee regels:

1. **Eén familienaam (met voornaam of roepnaam)** — het snelle scherm.
2. **Meerdere familienamen en/of gemeenten (bewaarbaar)** — het formulier.

Met `<Esc>` verlaat u het menu zonder te zoeken.

Ingang 1 — één familienaam

1. **Familienaam** — verplicht. Een deel volstaat: er wordt op **bevat** gezocht en hoofdletter-ongevoelig, dus *klaps* vindt ook *Vanklaps*. Laat u het veld leeg, dan keert u terug naar het invoerscherm; met **N** op de vraag *Opnieuw proberen?* sluit u af.
2. **Voornaam of roepnaam** — mag leeg blijven; dan wordt er niet op voornaam gefilterd. Vult u iets in, dan wordt in **beide** velden gekeken en volstaat het dat één van de twee de tekst bevat. Ook hier volstaat een deel: *jan* vindt *Jan Baptist* en *Marie-Jeanne*.
3. **Geboren vanaf het jaar** — standaard **1845**. Dat is grofweg de periode waarin gedachtenisprentjes door de goedkope steendruk algemeen werden. Wie ook de dunne begintijd wil meenemen, zet er **1800**. Een leeg of onzinnig jaartal valt terug op 1845.

Dit scherm wordt **niet** bewaard: wat u intikt geldt voor deze ene zoekbeurt.

Ingang 2 — het bewaarbare formulier

Eén familienaam volstaat niet altijd. Oude akten spellen een naam zoals de schrijver hem hoorde, en wie een streek doorzoekt wil niet twaalf keer hetzelfde doen met een andere gemeente. Daarvoor is het tweede scherm. Het toont in één keer:

- **Schrijfwijze 1 tot 4** — varianten van dezelfde familienaam, bijvoorbeeld *Klaps*, *Claps*, *Clabts* en *Klabbers*. Ze staan in **OF**-verband: een persoon hoeft er maar één van te dragen. Elk veld zoekt weer op **bevat** en hoofdletter-ongevoelig.
- **Gemeente 1 tot 10** — ook in **OF**-verband. Er wordt in **vijf** plaatsvelden gekeken: geboorteplaats, doopplaats, overlijdensplaats, begrafenisplaats en crematieplaats. Wie in Bree geboren is telt dus mee, en wie er gedoopt is ook.
- **Geboren vanaf het jaar** — hetzelfde jaartal als in ingang 1, standaard **1845**.
- **Alles leegmaken?** — zet dit op **J** en alle velden komen leeg terug, zodat u van nul kunt beginnen. Standaard staat er **N**.

De twee lijsten werken **samen**, niet los van elkaar: een persoon moet één van de schrijfwijzen dragen **én** met één van de gemeenten verbonden zijn. Vult u enkel

gemeenten in en laat u de vier naamvelden leeg, dan vervalt de naambeperking en krijgt u iedereén uit die gemeenten zonder overlijdensgegeven. Omgekeerd net zo: enkel namen invullen doorzoekt het hele bestand.

De velden staan bij het openen vol puntjes (`...`). Die zijn enkel een vulling om het veld zichtbaar te maken — u tikt er gewoon overheen, en wat er bij het zoeken nog van overblijft wordt weggelaten. De cursor staat daarbij rechts in het veld, achter de puntjes. Dat oogt vreemd maar doet niets: overtypen werkt zoals u verwacht.

Dit scherm heeft **geen** veld voor de voornaam. Wie op voornaam wil filteren, gebruikt ingang 1.

Een formulier bewaren en hergebruiken

Verlaat u het formulier met **Invoer akkoord**, dan vraagt PRO-GEN zelf of u het wil bewaren en onder welke naam. Geef een naam die zegt waar het over gaat — *Klaps in Bree* bijvoorbeeld, of *Maaslandse varianten*. De bewaarde formulieren verschijnen daarna in een lijst zodra u het programma opnieuw start.

In die lijst doen twee toetsen verschillend werk:

- `<Enter>` op een bewaard formulier **voert het meteen uit** — u ziet het scherm niet meer.
- `<Ins>` opent het formulier zodat u eerst kunt aanpassen.

Een **nieuw** formulier maakt u niet met `<Ins>` maar door een bestaand formulier te openen, *Alles leegmaken?* op **J** te zetten en het daarna onder een andere naam te bewaren.

Waar u op moet letten

- **Het zegt niet dat er een prentje ís**, enkel dat er een kan bestaan. Wie in 1852 geboren is kan in 1856 gestorven zijn, ruim voor de prentjes algemeen werden.
- **Personen zonder bruikbare geboortedatum vallen weg.** PRO-GEN geeft voor een ontbrekende of onleesbare datum het jaartal **0**, en 0 haalt de ondergrens nooit. Vage datums als *circa 1845*, *voor 1845* en *na 1845* worden wél gelezen en tellen gewoon mee.
- **Kies vooraf Alle personen** met `<Ins>` als u het volledige bestand wil doorzoeken. Een selectie werkt altijd binnen de selectie die op dat ogenblik openstaat — draait u ze op een bestaande selectie, dan verfijnt ze die.
- **Korte gemeentenamen leveren valse treffers.** Er wordt op **bevat** gezocht, dus *As* vindt ook *Maaseik* en *Assent*. Bij een naam van twee of drie letters loont het de lijst achteraf na te kijken.
- **Wijzigt u het formulier niet halfweg.** De bewaarde formulieren zijn afgestemd op de indeling van deze versie. Komt er later een veld bij of af, dan moeten ze opnieuw worden ingevuld — dat staat dan in de begeleidende tekst van die versie.

- **Detecteert, koppelt niet.** Het programma levert een lijst; het prentje opzoeken en de gegevens invullen blijft handwerk.

Hoe deze extra's installeren?

Download het bestand `EXTRA5.LZH` in het menu van deze website via *Kopieer* en daarna *Opslaan als* `EXTRA5.LZH` in de map `\SUPP`. De standaardkeuze is `C:\PG352\SUPP`. Wijzig die indien uw PRO-GEN in een andere drive of map staat. Het programma wordt bij de volgende start van PRO-GEN geïnstalleerd.

Waar u het terugvindt

1. Open de **personenlijst**.
2. Druk **L** om te selecteren of **A** om te markeren.
3. Kies **Opgeslagen voorwaarden**.
4. In de lijst staan **twee** regels van dit pakket: **Overlijden ontbreekt - gedachtenisprentje** is het programma, **Geen overlijden, geboren vanaf 1845 ....** is de vaste voorwaarde. Die laatste vraagt enkel de familienaam; de vier puntjes in de omschrijving zijn het teken dat er iets gevraagd wordt.

Een VTX-programma staat tussen de gewone voorwaarden in dezelfde lijst; u ziet aan niets anders dan de omschrijving dat het er een is.

Auteurs

Bedacht door Bob Joosten • uitgewerkt door Luc Klaps, v3.04 (21-09-2026) • Johan Mulderij & D.J. Scholte in 't Hoff.